

Nr 615

Av herr Arrhén, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till skolstyrelselag m. m.

I proposition nr 182 föreslås, att mellaninstanser för skolväsendet inrättas som nya, fristående organ med en majoritet av förtroendevalda ledamöter och en minoritet av pedagogiska fackmän. Av departementschefsuttalandet framgår, att departementschefen anser, att den nya mellaninstansen är ett statligt organ. Enligt min uppfattning borde denna grundinställning till mellaninstansen motivera, att ledamöterna utses och förordnas av Kungl. Maj:t.

Med avseende på den principiella frågan om lekmannainflytande i mellaninstansen och därmed på frågan om fördelningen av ledamöterna på lekmän och pedagogiskt sakkunniga vill jag erinra om att ett bifall till propositionen med avseende på den lokala skolstyrelsen kommer att medföra ett vidgat lekmannainflytande på det lokala planet till skolformer, som tidigare inte lika starkt berörts härav. Denna omständighet borde föranleda en större förståelse för behovet av ett sakkunniginflytande inom mellaninstansen med de speciella förvaltningsuppgifter, som är avsedda att hänföras dit. Lekmännens uppgift är att tillföra förvaltningsorganet erfarenheter och synpunkter från medborgarkretsar, som berörs av verksamheten, och att berika dess beslut med ett allmänt medborgerligt sunt förnuft, medan sakkunskapen representeras av fackmän på det pedagogiska och administrativa området. Att mellaninstansens verksamhet i görligaste mån måste hållas fri från gängse politiska bedömningar och värderingar framgår av den redogörelse för dess arbetsuppgifter, som finns på sid. 160—169 i propositionen. Under sådana omständigheter synes icke den begränsning av fackmannainflytandet, som departementschefen i jämförelse med skolstyrelseutredningen föreslagit, böra komma till stånd. Den av utredningen föreslagna avvägningen, som i själva verket innebär, att mellaninstansen skulle bestå av tre lekmän, en fackman på det administrativa eller judiciella området och tre pedagogiska fackmän, synes oss väl motsvara de arbetsuppgifter, som skall åvila mellaninstansen. Den svårighet att utse juristen, som tycks vara den huvudsakliga anledningen till att departementschefen frångått utredningens förslag, övervinnes helt, om man följer min uppfattning, att mellaninstansens ledamöter hör förordnas av Kungl. Maj:t — i fråga om de tre lekmännen hör givetvis intet hinder möta mot att förordnandet sker efter förslag av vederbörande landsting.

Jag vill vidare ifrågasätta en allmän anvisning av innebörd, att det är

önskvärt att vid utseende av de pedagogiska fackmännen beaktas, att både folkskolestadiet och realskolestadiet blir representerade i nämnden.

Med stöd av ovan anförda hemställles,

att riksdagen måtte besluta att ledamöternas antal i mellaninstansen skall vara sju, därav tre fackmän på det pedagogiska området i enlighet med skolstyrelseutredningens förslag, en förvaltningsjurist eller domare samt därutöver ytterligare tre lekmän, samt att ledamöterna skall förordnas av Kungl. Maj:t.

Stockholm den 30 oktober 1956

Erik Arrhén
